

धर्मलाभोपायमेवाहसार्द्धेन यत्त्विति ॥ ११ ॥ १२ ॥ सूततंप्रियंधर्म्यं च ॥ १३ ॥ १४ ॥ ब्राह्मीब्राह्मणानां स्वभूतां ॥ १५ ॥ विद्यामेवाह इदमित्यादिना इदंप्रत्यक्षादिप्रमाणसिद्धं विश्वं कर्त्तुं जगत्स्था-
वरजंगमात्मकं सर्वसर्वमपि अजय्यं कर्मणानलभ्यं सर्वशः सर्वप्रकारेण इदं सर्वं यदयमात्मा आत्मैवेदं सर्वमित्यादिश्रुतिभ्यः सर्वस्यात्ममात्रत्वादिति भावः ननु पशुबन्धयां जीसर्वां लोकानभिजयतीति कर्मज-
सर्वप्रोक्तं त्रिविधं ब्रह्ममेतदिति नातः परतरं भवेत् अतो ब्रह्मणोन्यत् श्रेष्ठतरं प्राप्यं नास्ति जयश्रुतिस्तु अविद्यावद्विषयकर्मकांडाभिप्राया ॥ १६ ॥ ननु केयं विद्यानाम आत्मैकत्वप्रतिपत्तिरिति ब्रूमः किंशालयामे-
विष्णुत्वमिव प्रत्यगात्मनिसार्वभौम्यभावनात्मकं कुर्यादिति विधित एव इह प्रतिपत्तव्यं उत वन्हावौ ण्यमिव तात्त्विकं तत्त्वमस्यादिशब्दप्रमाणात् प्रतिपत्तव्यं आद्येऽजय्यवचनव्याकोपः द्वितीये तात्त्विकाद्वैतैकर्मोपा-

पापात्मा भवति त्वेवं धर्मलाभं तु मे शृणु ॥ यस्त्वेतान् प्रज्ञया दोषान् पूर्वमेवानुपश्यति ॥ ११ ॥ कुशलः सुखदुःखेषु साधूंश्चाप्युपसेवते ॥ तस्य साधुसमारंभाद्बुद्धि-
धर्मेषु राजते ॥ १२ ॥ ब्राह्मण उवाच ब्रवीषि सूत तंधर्म्यं यस्य वक्तान विद्यते ॥ दिव्यप्रभावः सुमहानृषिरेवमतोसि मे ॥ १३ ॥ व्याध उवाच ब्राह्म-
णवैमहाभागाः पितरो ग्रभुजः सदा ॥ तेषां सर्वात्मना कार्यं प्रियं लोके मनीषिणा ॥ १४ ॥ यत्तेषां च प्रियं तत्ते वक्ष्यामि द्विजसत्तम ॥ नमस्कृत्वा ब्राह्मणेभ्यो ब्राह्मीं-
बद्धः स्पर्शश्च रूपं च रसो गंधश्च तद्गुणाः ॥ १५ ॥ इदं विश्वं जगत्सर्वमजय्यं चापि सर्वशः ॥ महाभूतात्मकं ब्रह्म नातः परतरं भवेत् ॥ १६ ॥ महाभूतानि खं वायुरग्निरापस्तथा च भूः ॥ श-

स्तिकांडयोरप्रामाण्यं न चेष्टापत्तिः तद्वदेव ज्ञानकांडस्याप्यप्रामाण्यापत्तेः भेदया हि प्रत्यक्षादिप्रमाणांतरविरोधस्तु स्पष्ट एवेत्याशंक्याह महाभूतानीति स्वादयः शब्दादयश्च तद्गुणाः तस्मिन् ब्रह्मणि अश्रिता गुणाः-
त्रिगुणात्मकमायाकार्यत्वात् मायायाश्चाश्रयो ब्रह्मैव देवात्मशक्तिस्वगुणैर्निगूढां मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरमित्यादिश्रुतिभ्यः अयमर्थः चंद्रेणासंस्पृष्टमपि जलं चंद्रे चंचलत्वानेकत्वाधः स्थत्वाद्या-
रोपहेतुर्भवति एवं प्रत्यगात्मनाऽसंस्पृष्टापि माया तद्वदुःखित्वानेकत्वाद्यारोपहेतुर्भवतीति तथा च श्रुतयः एक एव तु भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः एकधा बहुधा चैव दृश्यते चलचंद्रवत् स समानः सन्नुभौ लौकावनुसंचरति-
ध्यायतीव लेलायतीव घटसंवृतमाकाशं नीयमाने यथा घटे घटो नीयेत नाकाशं तद्वज्जीवो न भोपम इत्याद्याः समानः बुद्धितादात्म्यं प्राप्तः लेलायति लोलुपो भवति ब्रह्मैव स्वमादिष्विब स्वाज्ञानात् त्वस्मिन्नेकभे-
दभिन्नं प्रपंचं पश्यति प्रमाणतश्च तद्वाधे एकमेव शिष्यते अतो रज्जूरग्न्यायेन प्रपंचस्याधिष्ठानादनन्यत्वादात्ममात्रत्वं अविद्यावस्थायां कर्मोपास्ति ज्ञानकांडानां प्रामाण्यं उत्पन्ने तु ज्ञाने वेदा अवेदा इति श्रुत्यैव-
दुणा इति ॥ १७ ॥